

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Arnoldi Corvini à Belderen J. U. D. Jus Canonicum, Per Aphorismos Strictim Explicatum

Corvinus van Beldern, Arnold

Amstelodami, 1663

Sententia & re judicata.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10591

C. de non num. pec. quod & per testes singulares fieri potest. *secund. Dd. Felin. in c. illud. 8. num. 12. hic. Bald. in tract. de præscript. 3. part. 6. & ult. part. qu. 3. num. 45.*

Possessio autem continua non sufficit ad præscriptionem, nisi rem possessor sciat se suo nomine, sive per se, sive per alium possidere.

Alio enim si possideat, ut is qui precarias ab Ecclesia consecutus, *can. 11. Clerici quilibet. & c. seq. si Episcopus. 16. qu. 3. can. 72. sepe fit. 12. qu. 2. colonus, emphyteuta, vasallus, non præscribit. l. 2. C. de præscr. 30. annor. l. 7. §. 1. ff. com. div. d. c. si diligenti. 17. hic.*

Perfectâ præscriptione dominium, quia justum inducit titulum, *c. de quarta. 4. hic. c. 1. eod. in 6. acquiritur, sic, ut ejus exceptione præscribens non modò adversus agentes muniatur, sed & ipsam rem à Domino antiquo vindicare possit: l. 8. in princ. C. de præscr. 30. ann. Guid. Pap. decis. 416. num. 15. Socin. in c. olim. num. 19. de litis cont.*

De sententia & re judicata.

T I T. XXXIV.

Cognito Actoris & Rei Iure Iudex ad sententiæ pronuntiationem procedere debet. Quod æquitati & juris rigori convenit. *c. 2. hic.*

Est *sententia*, judicialis diffinitio, controversiæ finem imponens, condemnationem vel absolutionem continens. *c. ei qui appellat. 41. §. diffinitiva. 2. qu. 6.*

Est alia *Interlocutoria*, alia *Diffinitiva*.

Illa est, quæ inter principium & finem causæ super aliquo incidenti, vel emergenti, ut super libello ferendo vel corrigendo, dilatione danda, vel deneganda, similibusque exceptionibus, profertur. *c. significantibus. 49. de appellat. c. significaverunt. 36. de testib. & attestat. c. cum olim. de offic. jud. deleg.*

Dicitur *interlocutoria* à modo ferendi; quod summarie
inter

inter partes interim, & dum expectatur iudicium diffinitivum, feratur. *c. quod ad consultationem. 15. hic.*

Est ratione causæ principalis, quæ adhuc non determinatur, interlocutoria; ratione verò negotii emergentis, de quo fertur, diffinitiva potest dici. *Felin. ad rubr. hic. num. 2.*

Diffinitiva sententia est, quæ causæ principali omnino finem imponit per condemnationem vel absolutionem. *c. 2. hic. c. 70. summopere. 11. qu. 3.*

Absolutionem, vel condemnationem, si expressè, vel verbo æquipollenti, *c. in his qua. 15. de verb. signif. l. 59. in princ. ff. hic.* non contineat, non valet. *c. ult. §. diffinitiva. 2. qu. 6. l. 3. C. de sent. & interloc.*

Inter utramque sententiam & ea est differentia: Quod *Interlocutoria*, quandoque ante sententiam ab eodem iudice revocari potest, licet ab ea non sit appellatum: *l. quod iussit. 14. ff. hic. c. cum cessante. 60. de appellat. Diffinitiva* ab eodem iudice retractari aut corrigi non potest. *l. Paulus. 53. l. Iudex. 55. ff. hic. l. Divi fratres. 27. ff. de pœnis. Interlocutoria*, nisi à summo Pontifice sit interposita, nec scribi, nec ex scripto recitari debet: *Gloss. & Philip. Franc. in c. fin. hic. in 6.* quamvis hoc fieri melius sit. *c. quoniam. 11. de probat. Debet Diffinitiva. tot. tit. C. de sent. ex brev. recit.*

Fertur sententia vel à *Iure*, seu *Canone*, seu *Lege*; vel à *Iudice*, vel ab *Arbitro*.

Ius sententiam dicitur ferre, cum Canon, aut Lex statuit, ut qui tale aliquid commisit, tali pœnâ habeatur condemnatus.

Quæ interdum ipso jure & factò, sine alia iudicis declaratione, tanquam lata, incurritur; *ut in c. fin. de cons. in 6. c. à nobis. 21. de sent. excomm. c. 29. si quis suadente. 17. qu. 4. c. non dubium. 5. c. veniens. 16. c. de Monialibus. 13. de sent. excomm. c. licet Episcopus. 18. de concess. præb. in 6. c. cum nostris. 6. eod.* interdum non nisi cum declarationibus iudicis; ut in omnibus fere pœnis à jure impositis.

Iudex is fert sententiam, qui jurisdictionem habet in quæstione proposita. Nam à non competente iudice sententia lata, ipso jure non valet. *c. at si clerici. 4. de judic. c. ad nostram audientiam. 3. de consuet.*

Plures si Judices sunt competentes, omnes simul sententiam ferre debent, nisi quis per contumaciam absens sit: valet enim nunc sententia præsentium: *c. prudentiam. 21. §. abjicimus. de offic. jud. deleg.* vel nisi unus de mandato aliorum pronunciet: vel nisi in commissione contineatur, quod unus possit sine alio procedere. *l. item si unus. 17. §. fin. ff. de recept. arbitr.*

Quæ etiam obtinent in Arbitris: qui etiam sententiam ferre dicuntur. *tot. tit. ff. & C. & Decret. de arbitr. l. 3. C. de sent. & interl. om. jud.*

Dici sententia à iudice debet, de omnibus quæ veniunt in controversiam; si quidem ei de negotio liqueat; in dubiis enim non potest quicquam neque de jure, neque de facto statuere: *c. 74. grave. 11. qu. 3.* sed debet iudicium suspendere, vel ad superiorem, ut summum Pontificem, negotium referre, *c. denique. 3. §. quod si quælibet. 6. qu. 3. c. de libellis. §. nam si tale. dist. 20.* litigantibus consultationis & relationis exemplo communicato. *c. intimasti. 68. de appell. l. 1. §. fin. l. 2. C. de relation.*

Ferenda est sententia de eo quod petitur, non de alio, *l. 1. & 2. C. si à non comp. jud.* ut sententia sit libello conformis. *c. licet Heli. 31. de simonia. c. qualiter. 24. §. ad corrigendos. in fin. de accusat. Clem. sæpe. §. verum quia. de verb. signif. c. consultationibus. 10. de off. jud. deleg. c. ex parte. 32. de rescript. c. 2. 3. qu. 9.*

De absentis & inauditi causa sententia regulariter ferri non potest; *c. inter quatuor. 8. de major. & obed. l. absentem. C. de pœnis.* nisi is prius contumax fuerit declaratus. *d. c. inter quatuor. d. c. consultationibus.*

Debet sententia, ut valeat, maturâ deliberatione adhibitâ, & absque præcipitatione, *c. 70. summopere. 11. qu. 3.*

qu. 3. c. quoniam contra. 11. de probat. c. 4. Apostolica. 35.
 qu. 9. juxta sacrorum Canonum si causæ sunt Clericorum
 & spirituales, c. quod Clericis. 9. de foro compet. c. pen.
 & fin. de secund. nupt. si temporales & seculares, se-
 cundum legum decreta, c. 1. & 2. de oper. nov. nunc.
 fac. tot. 10. dist. apud Gratianum. ferri: c. 1. & c. ne
 innitaris. 5. de constit. c. 1. hic. c. Iudices. 4. §. bonus
 Iudex. 3. qu. 7. si Canon vel Lex deficiat, judicium
 judicis arbitrio relinquitur. c. unaquaque. 3. §. fin. 13
 qu. 2.

Contra jus litigatoris facta sententia valet quidem ipso
 jure, sed per appellationem suspendi, l. 2. C. quand. prov.
 non nec. vel in integrum restitutionem, sine alio extraor-
 dinario remedio, rescindi potest.

Debet & judex in dicenda sententia animadvertere, ut
 non ad acclamationes populi, c. ad nostram audientiam.
 3. de consuet. c. Osius. 2. de elect. sed ex jure, & juris ordine
 servato, c. fin. 2. qu. 6. c. in causis. 19. hic. & in scriptis,
 per se, c. fin. hic. in 6. c. 7. in primis. §. fin. 2. qu. 1. sedens,
 d. c. fin. §. fin. hic. in 6. certam, l. in sententiis. 58. ff. hic.
 l. 1. & 2. C. de sent. qua fin. cert. quant. libello, c. 1. &
 2. de libell. oblat. aut, si inter partes conveniat, conven-
 tis conformem, c. 2. de pact. c. 1. de transact. l. si conven-
 rit. 26. ff. de judic. die juridica, c. 1. de feriis. in loco con-
 stituto, c. fin. de rescript. l. si ut proponis. C. quom. &
 quand. jud. l. si cum dies. §. si arbiter. ff. de recept. arb. pu-
 blicè, c. consuluit. 24. de offic. jud. deleg. l. cum sententiam.
 6. C. de sent. & interloc. purè non sub conditione, c. 29.
 biduum. §. quid ergò. 2. qu. 6. secundum allegata & proba-
 ta, c. si Sacerdos. 2. de offic. jud. ord. eam ferat: Citatis ad
 hoc litigatoribus; vel tribus Edictis, vel uno peremptorio,
 trium tamen tempus, integrumque spatium in se conti-
 nente. c. 1. de caus. poss. & propriet. Lansfr. in c. quoniam.
 verb. citationes. num. 7. de probat. & c. cum olim. 34. de
 testib. & attest.

Sententia, recte lata, post decem dies, si ab ea non fue-

rit appellatum, transit in rem judicatam: *c. quod ad consultationem. 15. §. taliter. hic.* & actionem & exceptionem producit. *c. 1. c. 2. loci nostri. 35. qu. 9. c. cum inter. 13. hic.*

In rem judicatam non transit sententia, quæ impugnari potest: ut est ea, quæ contra matrimonium, *c. lator. 7. & ibi Gloss. ad verb. permanere. c. tenor. 10. c. consanguinei. 11. hic. & ibi Panorm. & ad c. ex litteris. n. 12. de cons. & affin.* aut pro matrimonio, in gradu prohibito contracto, lata: *d. c. consanguinei. & c. tenor. fac. c. fin. c. videtur. 3. qui matrim. accus. poss.* quæ à judice, per sordes aut imperitiam magnam, dicta; puta quoad judicem non transit ea in rem judicatam, omnino quoad partes. *Bart. ad l. 1. num. 9. ff. quod quisque. jur. Alex. ibid. num. 19. Angel. num. 3. Franc. ad c. sape. num. 43. & seq. de appell.*

Talis judex, si per sordes male judicavit, parti læsæ tenetur in litis æstimationem; *l. fin. C. de poen. jud. mal. jud. ubi Gloss. Salic.* si per imperitiam, in factum actione convenitur, & in quantum judicantis religioni visum fuerit, condemnatur; *l. si Index. 6. ff. de var. & extr. cogn. l. 15. ff. de judic.* & insuper ex hoc jure ab executione officii per annum suspenditur: interim à divinis arcetur; si iis se ingesserit, irregularitatis laqueo innodatur; à quo non nisi per Pontificem summum liberari potest. *c. 1. hic. in 6.*

De executione rei judicate.

T I T. XXXV.

VT ante sententiam *Executio* fieri non debet contra debitorem, *c. significante. 69. de appell. l. 1. C. de execut. rei jud.* sic contra, postquam sententia lata est, maximè si transierit in rem judicatam, *Executio* differri non debet: *c. 3. sicut. 2. qu. 1.* non obstante exceptione, *d. c. sicut. quæ* puta in continenti probari nequit. *c. veniens. 38. de*